

Warszawa, 2 lipca 2021 r.

Syntetyczne podsumowanie wniosków z recenzji sporządzonych w XI edycji
Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacji Szkół Wyższych
„Uczelnia Liderów” 2021

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie wniosków, rekomendacji i zaleceń sformułowanych przez Recenzentów dokonujących oceny Jednostki w Konkursie „Uczelnia Liderów”. Oceny tej dokonano zgodnie z § 9 - 22 Regulaminu Konkursu. Podstawę dokonanej oceny stanowiły informacje pozyskane w oparciu o analizę:

- aplikacji certyfikacyjnej Uczelni (raportu samooceny),
- dokumentów odnoszących się do działalności Uczelni, w tym w szczególności działalności dydaktycznej, zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni,
- aktów prawa wewnętrznego,

- serwisu internetowego Uczelni,
- danych pozyskanych z ogólnodostępnych systemów informacji o szkolnictwie wyższym, w tym m.in. systemu POLon, Systemu Monitorowania Losów Absolwentów, serwisów prowadzonych przez Ośrodek Przetwarzania Informacji i innych,
- danych Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- informacji pozyskanych bezpośrednio przez Recenzentów i Sekretariat Konkursu od interesariuszy Uczelni, w tym podmiotów rynku edukacyjnego i rynku pracy.

Wnioski z oceny

Wydział Nauk Społecznych jest jednostką organizacyjną Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Obecnie, od 1 stycznia 2020 roku WNS tworzą dwie jednostki organizacyjne – Instytut Nauk Pedagogicznych oraz Instytut Nauk Politycznych. W 2021 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej po dokonaniu oceny jakości kształcenia na kierunku Politologia, na poziomie pierwszego i drugiego stopnia, przyznało ocenę wyróżniającą. W październiku 2020 roku Wydział Nauk Społecznych uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, ponadto awans naukowy w postaci uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego z dyscypliny pedagogika uzyskało 6 osób, a z dyscypliny nauki o polityce i administracji 2 osoby. Funkcję Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UWM pełni prof. UWM dr hab. Joanna Ostrouch - Kamińska.

Wydział Nauk Społecznych, zwłaszcza w regionie północno-wschodniej Polski, jest liderem badań naukowych w zakresie edukacji, polityki, bezpieczeństwa, zarządzania publicznego i problemów społecznych, w tym

psychologii i socjologii. Jest również partnerem w rozwiązywaniu problemów środowiska edukacyjnego i społeczno-politycznego oraz liderem w zakresie kształcenia kadr na potrzeby tego środowiska.

Wydział Nauk Społecznych zgłosił swój udział w Ogólnopolskim Programie Certyfikacji Szkół Wyższych „Uczelnia Liderów”, który organizuje Fundacja Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego. Utrzymanie wysokiej jakości kształcenia jest jednym z priorytetów uczelni aspirującej do miana „Uczelni Liderów”, a więc i certyfikowanego Wydziału. Misją Wydziału Nauk Społecznych UWM jest kształcenie studentów i kadr naukowych oraz rozwój nauki w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym - w różnych obszarach życia społecznego. Mocną stroną certyfikowanej Jednostki są wysokie kwalifikacje kadry zbudowane na międzynarodowej i ogólnopolskiej aktywności badawczej oraz doświadczeniu dydaktycznym i praktycznym związanym ze współpracą z różnorodnymi jednostkami ze środowiska edukacyjnego, społecznego i politycznego. Stosowane są przez certyfikowaną Jednostkę nowoczesne metody kształcenia realizowane z uwzględnieniem dydaktyki konstruktywistycznej oraz metod badawczych, projektowych i aktywizujących w procesie kształcenia. Dzięki szkoleniom oraz holistycznemu ujmowaniu potrzeb studentów możliwe jest nabywanie przez nich umiejętności i kompetencji „miękkich” oraz doskonalenie rozwoju osobistego. Komisja docenia fakt, że oferta kształcenia, w tym nauczycieli (kwalifikacje nauczycielskie w ramach I stopnia, przygotowanie pedagogiczne w ramach II stopnia) wpisuje się w strategię rozwoju województwa warmińsko - mazurskiego i w potrzeby lokalnego rynku pracy. Podejmowane przez certyfikowaną jednostkę działania znajdują swoje odzwierciedlenie w otrzymanych nagrodach i wyróżnieniach. W latach 2019 - 2020 pracownicy otrzymali:

- nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności organizacyjnej. Minister docenił rozwijanie współpracy międzynarodowej na rzecz podnoszenia jakości badań naukowych, a także współpracę z otoczeniem społecznym, w tym opracowanie nowatorskich programów kształcenia, również w języku angielskim (1 osoba);
- Medal Komisji Edukacji Narodowej (2 osoby);
- Srebrny Krzyż Zasługi za działania społecznie na rzecz umacniania pedagogiki jako dyscypliny naukowej oraz rozwoju środowiska pedagogów – lokalnego, ogólnopolskiego i międzynarodowego (1 osoba).

Komisja zauważa także podejmowanie przez WNS działań ukierunkowanych na podniesienie kultury obsługi studenta. W ramach nich warto zwrócić uwagę na to, iż studenci mogą z wykorzystaniem USOS-a oceniać zajęcia, w których uczestniczyli i swoich prowadzących. Uwzględniając w ocenie m.in. takie kryteria jak zgodność treści zajęć z sylabusami, efektywność wykorzystania czasu zajęć oraz respektowanie metod weryfikacji efektów kształcenia podanych w sylabusie. Szczególnym wsparciem, zwłaszcza dla studentów pierwszego roku są opiekunowie roku. Komisja docenia dbałość o studentów z niepełnosprawnościami. W ramach Wydziału działa: Wydziałowy Opiekun Studentów Niepełnosprawnych, Wydziałowa Komisja ds. Studentów z Niepełnosprawnością, Koordynator ds. Wsparcia Studentów ze Spektrum Autyzmu, Wydziałowa Komisja ds. Wsparcia Kształcenia Studentów Niesłyszących. Wszyscy studenci z indywidualnymi potrzebami, w szczególności wynikającymi z niepełnosprawności lub choroby mogą wnioskować o zastosowanie rozwiązań alternatywnych w kształceniu, a także indywidualnej organizacji studiów. Na Wydziale opracowano i wdrożono Kodeks Dobrych Praktyk. Dodatkowo studenci mają możliwość skorzystania z usług

Akademickiego Centrum Wsparcia UWM, które oferuje bezpłatną pomoc osobom mierzącym się z różnymi trudnościami ze zdrowiem psychicznym, w tym z trudnościami emocjonalnymi, stresem, problemami w relacjach i w uczeniu się. Przejrzyste skonstruowana strona internetowa Wydziału zawiera informacje o pracy dziekanatu, organizacji roku akademickiego, programie studiów, planie zajęć, terminach konsultacji, wsparciu materialnym i psychologicznym studentów, a także formach wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami, działalności samorządu studentów i kół naukowych, praktykach, ofercie w zakresie mobilności. Ponadto Dziekan Wydziału oraz Prodziekani, przyjmują studentów i pracowników w godzinach swoich dyżurów, a nauczyciele akademicy pełnią dyżury dydaktyczne (konsultacje naukowe) przez co najmniej dwie godziny w tygodniu (obecnie w trybie zdalnym - konsultacje na platformie MS Teams).

Władze certyfikowanej jednostki dbają także o podejmowanie działań mających na celu kreowanie u studentów kompetencji liderekich. Na kierunku pedagogika fundamentem jest koncepcja kształcenia, w której efekty uczenia się eksponują takie cechy jak: twórczość, krytyczna refleksja, samodzielność intelektualna, odpowiedzialność, asertywność oraz gotowość do podejmowania współpracy w realizacji ważnych zadań społecznych. W ostatnim okresie wprowadzono do programu kształcenia nowe przedmioty, jak np. „Nowe media w edukacji i badaniach, Postawy ekonomii społecznej, Podstawy mediacji i negocjacji” oraz „Wspieranie rozwoju profesjonalnego z elementami coachingu”. Warto podkreślić, że inicjatywa wprowadzenia tych przedmiotów jest odpowiedzią na współczesne oczekiwania wobec absolwentów pedagogiki. Studenci WNS UWM chętnie podejmują inicjatywy na rzecz środowiska społecznego, także w ramach realizacji praktyk studenckich. Docenić należy, że mają one postać własnych projektów pedagogicznych, edukacyjnych,

terapeutycznych, teatralnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (np. inicjatywa przygotowana przez studentów i studentki trzeciego roku Pedagogiki szkolnej z animacją kulturalną, we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Wsi "ANIOŁOWO"). Działaniami skierowanymi na rozwój kreatywności oraz kompetencji społecznych jest także możliwość pracy w Teatrze Studenckim „Cezar”. Teatr ten stwarza studentom możliwości uczestniczenia w szeroko zakrojonej działalności w obszarze kultury poprzez, m.in udział w Studenckim Wielosztuku Kulturalnym. Szczególną przestrzenią artystyczną jest tworzona przez Teatr na terenie Wydziału Galeria Foyer. Studenci realizują także inicjatywy na rzecz lub we współpracy z przedstawicielami środowiska lokalnego (np. pisanie i prezentowanie w postaci teatralnej tekstów o charakterze terapeutycznym dla uczniów - w ramach przedmiotu Wybrane zagadnienia profilaktyki). Chętnie włączają się w realizację kampanii społecznych (np. Światowego Miesiąca Wiedzy na Temat Autyzmu), zajęć edukacyjnych (np. w Domu Pomocy Społecznej w Olsztynie, czy w świetlicy środowiskowej ARKA). Ważnym partnerem, szczególnie w kontekście wprowadzania współczesnych standardów profilaktyki do treści uczenia się jest Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie. Współpraca ze Stowarzyszeniem Arka zaowocowała uczestnictwem studentów w warsztatach doskonalących ich kompetencje pedagogiczne, ze szczególnym uwzględnieniem pobudzania ich wrażliwości na problematykę związaną z przemocą wobec dzieci i młodzieży. Studenci pedagogiki również chętnie biorą udział w warsztatach, panelach dyskusyjnych, konferencjach naukowych (np. cyklicznej, od 2015 roku organizowanej konferencji „Dziecko – cyfrowy tubylec w szkole”). Żacy biorą także czynny udział w organizowaniu seminariów i konferencji (na przykład cyklicznie organizowanej na WNS Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

„Starzenie się i późna dorosłość w dyskursie międzypokoleniowym. Wielowymiarowość opieki nad człowiekiem starszym”).

Kompetencje leaderskie są priorytetowym komponentem programów studiów realizowanych w ramach uniwersyteckiego Wydziału Nauk Społecznych. W szczególności są one widoczne w ramach kierunku Analityka i zarządzanie publiczne, uruchomionego w bieżącym roku akademickim. Kształcenie na tym kierunku przyczyni się do wypełnienia luki pracowniczej w obszarze absolwentów charakteryzujących się wysokimi kompetencjami analitycznymi i przywódczymi w zarządzaniu instytucjami publicznymi i społecznymi. Koncepcja kierunku Analityka i zarządzanie publiczne powstała m.in. w wyniku rozmów z przedstawicielami wielu instytucji publicznych. Zwrócono uwagę na potrzebę kształcenia osób potrafiących przejmować rolę liderów kierujących projektami, osób posiadających zdolności analityczne, zdolnych do wykorzystywania wiedzy i kompetencji „miękkich” w realizowaniu zarówno bieżących zadań, jak i projektowaniu i przeprowadzaniu zadań długoterminowych, zdolnych do przewodzenia małym i średnim grupom opartym na strukturze sieciowej. W województwie warmińsko-mazurskim żadna z uczelni wyższych nie oferuje studiów na tym kierunku, przez co uruchomienie zdecydowanie wzbogaca regionalną ofertę edukacyjną.

Komisja zauważa, że certyfikowana jednostka motywuje studentów, aby w trakcie studiów zdobywali certyfikaty, licencje, uprawnienia i inne dodatkowe kwalifikacje. Na Wydziale studenci mają dostęp do programu szkoleń w ramach Legii Akademickiej. Program ten składa się z modułu podstawowego (15 godzin, w tym 13 godzin wykładu i 2 godziny egzaminów), następnie modułu podoficerskiego (15 godzin, w tym 13 godzin wykładu i 2 godziny egzaminów). Biuro Karier UWM prowadzi wiele szkoleń dotyczących tematyki m.in. przedsiębiorczości, zajmuje się doradztwem zawodowym, coachingiem rozwoju

zawodowego, pomaga tworzyć biznesplany. Przykładowe tematy warsztatów i szkoleń realizowanych przez specjalistów Akademickiego Ośrodka Kariery to: Odkrywanie własnego potencjału jako pierwszy krok w planowaniu kariery zawodowej, Bezpieczne formy zatrudnienia w procesie planowania kariery zawodowej, Trening rozmowy kwalifikacyjnej, Rekrutacja bez tajemnic - jak efektywnie wykorzystać swoje zasoby i okiełznać trudne pytania podczas rozmowy rekrutacyjnej? Budowanie własnej marki.

Dużą wartością dla certyfikowanego podmiotu jest innowacyjność kształcenia. Przykładem jest koncepcja oraz programy studiów realizowane na kierunku pedagogika. O jego innowacyjności świadczą: treści kształcenia które mieszczą się w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie pedagogika i psychologia oraz w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia. Studenci mają możliwość pogłębionej refleksji nad poszczególnymi partiami materiału. Formy i tematy zajęć angażują studentów w działania o charakterze projektowym, profilaktycznym, diagnostycznym oraz terapeutycznym. Osiągnięcie założonych efektów uczenia się umożliwiają stosowane, innowacyjne metody kształcenia. Proces dydaktyczny oparty jest na wspólnym poszukiwaniu i zgłębianiu poszczególnych zagadnień pedagogicznych oraz kształtowaniu umiejętności poszukiwania wiedzy i rozwiązań różnorodnych, wymagających szybkiej interwencji problemów pedagogicznych. Stosowane metody dydaktyczne są różnorodne, specyficzne i przyporządkowane przyjętym efektom uczenia się. Wykłady mają charakter konwersatoryjny, podczas ćwiczeń wykorzystywane są metody badawcze, aktywizujące, warsztaty, treningi komunikacji interpersonalnej, projekty oraz formy animacyjne które aktywizują studentów do pracy w terenie. Kolejnym innowacyjnym kierunkiem jest Analityka i zarządzanie publiczne. Absolwent tego kierunku dysponuje pogłębioną wiedzą na temat przywództwa politycznego i publicznego. Podejmuje role zawodowe ze

szczególnym uwzględnieniem zarządzania projektami oraz pełnienia funkcji przywódczych w instytucjach publicznych, zarówno samorządowych, jak i rządowych.

Komisja certyfikacyjna docenia rozwiązania oraz dobre praktyki w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym. Należy do nich zaliczyć udział w pracach Zespołu ds. współpracy nauki i ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach (funkcjonuje przy Regionalnym Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego). Pracownicy Uczelni brali udział w zagranicznych wyjazdach studyjnych np. do Hiszpanii. Zdobyta wiedza podczas takich wyjazdów dała podstawę do tworzenia nowego zakresu kształcenia na kierunku pedagogika II stopnia: Animacja społeczna z projektowaniem edukacyjnym, w odniesieniu do potrzeb rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno - gospodarczym, oprócz tego, że przynosi realizację społecznie ważnych projektów, łączy się z konsultacjami wokół treści kształcenia przedmiotów wpisujących się w obszar szeroko pojętej profilaktyki. Przykładem może być przedmiot realizowany na Pedagogice szkolnej z animacją kulturalną o nazwie Animacja w działaniach profilaktycznych. Efektem spotkań z interesariuszami jest także wprowadzenie przedmiotów i obszarów tematycznych do sylabusów w zakresie innowacyjnych metod pracy (np. przedmiot: Nowe media w edukacji i badaniach, Warsztaty umiejętności interpersonalnych, Warsztat umiejętności rozwiązywania konfliktów, Warsztat kreatywności, Kompetencje komunikacyjne w pracy opiekuńczej, Animacja w działaniach profilaktycznych, Gry interakcyjne, Budowanie marki osobistej, Kompetencje komunikacyjne w pracy doradcy). Interesariusze podczas spotkań wskazują na deficyty i potrzeby związane z funkcjonowaniem ich instytucji i organizacji, co przyczynia się do kształtowania już istniejących kierunków i zakresów kształcenia na WNS UWM.

Uczelnia sprawnie wdrożyła sposoby kształcenia w sytuacji zagrożenia epidemicznego. Od marca 2020 roku zajęcia odbywały się w systemie zdalnym lub hybrydowym, w zależności od sytuacji pandemicznej. Wprowadzono narzędzia umożliwiające zdalną edukację. Przeprowadzono szkolenia dla pracowników w zakresie pracy zdalnej. Ustalono nowe reguły związane z realizacją praktyk ciągłych. Wprowadzono akty prawne regulujących m.in. prowadzenie zajęć dydaktycznych; weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji; przeprowadzanie egzaminów dyplomowych w formie zdalnej. W większości pracownicy WNS rozpoczęli zdalne nauczanie wraz z wprowadzonymi zasadami pandemicznymi, jednak wśród prowadzących są także osoby z bardzo bogatym dorobkiem dydaktycznym w tym obszarze.

Komisja certyfikacyjna docenia także działania organizacyjne podejmowane przez Wydział. Najważniejsze z nich to: wprowadzenie rozwiązań dostosowanych do rynku pracy i trendów związanych z nowoczesnymi rozwiązaniami w zakresie metod i technik pracy oraz rozwoju umiejętności interpersonalnych przyszłych absolwentów na kierunku. Dużym przedsięwzięciem organizacyjnym było zorganizowanie obchodów 50-lecia Olsztyńskiej Pedagogiki sfinalizowane wydaniem publikacji naukowych poświęconych temu wydarzeniu. Stały rozwój Wydziału w sferze naukowej zaowocował uzyskaniem w październiku 2020 roku uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Certyfikowany podmiot pozyskał także grant z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w konkursie pn. „Doskonała nauka” na organizację Kongres Europy Środkowej - XXV Central European Political Science Association Annual Conference (przedsięwzięcie odbędzie się jesienią br.).

Komisja ekspercka wysoko ocenia zaangażowanie studentów w różne formy aktywności naukowej, dydaktycznej, kulturalnej i społecznej. Żacy realizują

inicjatywy na rzecz/we współpracy z przedstawicielami środowiska lokalnego (np. pisanie i prezentowane w postaci teatralnej tekstów o charakterze terapeutycznym dla uczniów w ramach przedmiotu Wybrane zagadnienia profilaktyki). Chętnie włączają się w realizację kampanii społecznych (np. Światowego Miesiąca Wiedzy na Temat Autyzmu – akcje online), zajęć edukacyjnych prowadzonych w czasie „odmrażania” sytuacji epidemicznej (np. w Domu Pomocy Społecznej w Olsztynie, czy w świetlicy środowiskowej ARKA). Działalność Teatru Studenckiego Cezar to skuteczna forma promowania kultury studenckiej. Oprócz przedstawień organizuje on m.in. wystawy fotografii, prezentacje filmów, prowadzi kącik poetycki. Studenci Pedagogiki przeprowadzili badania na temat „Edukacja zdalna i jej funkcjonowanie, czyli jak studenci (nie)radzą sobie w nowej rzeczywistości” i zaprezentowali wyniki ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w certyfikowanej jednostce.

Komisja, analizując wszystkie zebrane dane dotyczące funkcjonowania Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zgodnie zarekomendowała przyznanie podmiotowi lauru „Uczelnia Liderów” XI edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacji Szkół Wyższych organizowanego przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego.